

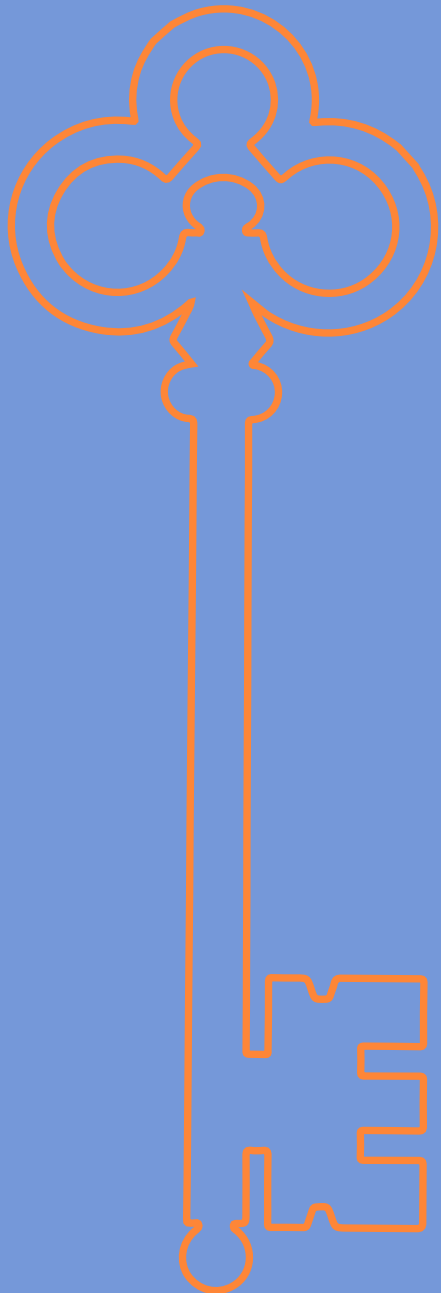
3.4 Διερεύνηση αναγκών εκπαίδευσης και συμβουλευτικής υποστήριξης εργαζομένων, εθελοντών και μελών

ReinFORCE SOCIAL Entrepreneurial Spirit through setting up
Innovative Support Structures in the cross-border Territory
“Social Forces”

4.9.2: Design and Development of the Training Material

Περιεχόμενα

- ❑ Μοντέλο Διερεύνησης αναγκών συμβουλευτικής υποστήριξης
- ❑ Στάδια μοντέλου εντοπισμού αναγκών συμβουλευτικής
- ❑ Εντοπισμός κατευθυντήριων ερωτήσεων και στόχων
- ❑ Εντοπισμός της ομάδας-στόχου
- ❑ Συλλογή των δεδομένων διερεύνησης αναγκών
- ❑ Ανάλυση και Ερμηνεία των δεδομένων
- ❑ Μεθοδολογία παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης
- ❑ Μοντέλο Παροχής Επαγγελματικής & Επιχειρηματικής Συμβουλευτικής για Κοινωνικές Επιχειρήσεις
- ❑ 1η Φάση: Παρέμβαση του Επαγγελματικού Συμβούλου
- ❑ 2η Φάση: Παρέμβαση του Συμβούλου Επιχειρηματικότητας
- ❑ 3η Φάση: Άλλες Υπηρεσίες Υποστήριξης
- ❑ Αξιοποίηση της SWOT analysis στη συμβουλευτική υποστήριξη: Παραδείγματα

Μοντέλο Διερεύνησης αναγκών συμβουλευτικής υποστήριξης

- ❖ Η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών πληροφόρησης και συμβουλευτικής καθοδήγησης των εργαζομένων, των εθελοντών και των μελών της επιχείρησης με στόχο την επαγγελματική τους ανάπτυξη αποτελεί **απαραίτητη προϋπόθεση** για τη **δημιουργία** αλλά και για τη **βιωσιμότητα** μιας κοινωνικής επιχείρησης.

Ο R. Astramonich διατύπωσε ένα μοντέλο εντοπισμού αναγκών συμβουλευτικής, το οποίο μπορεί να εφαρμοστεί:

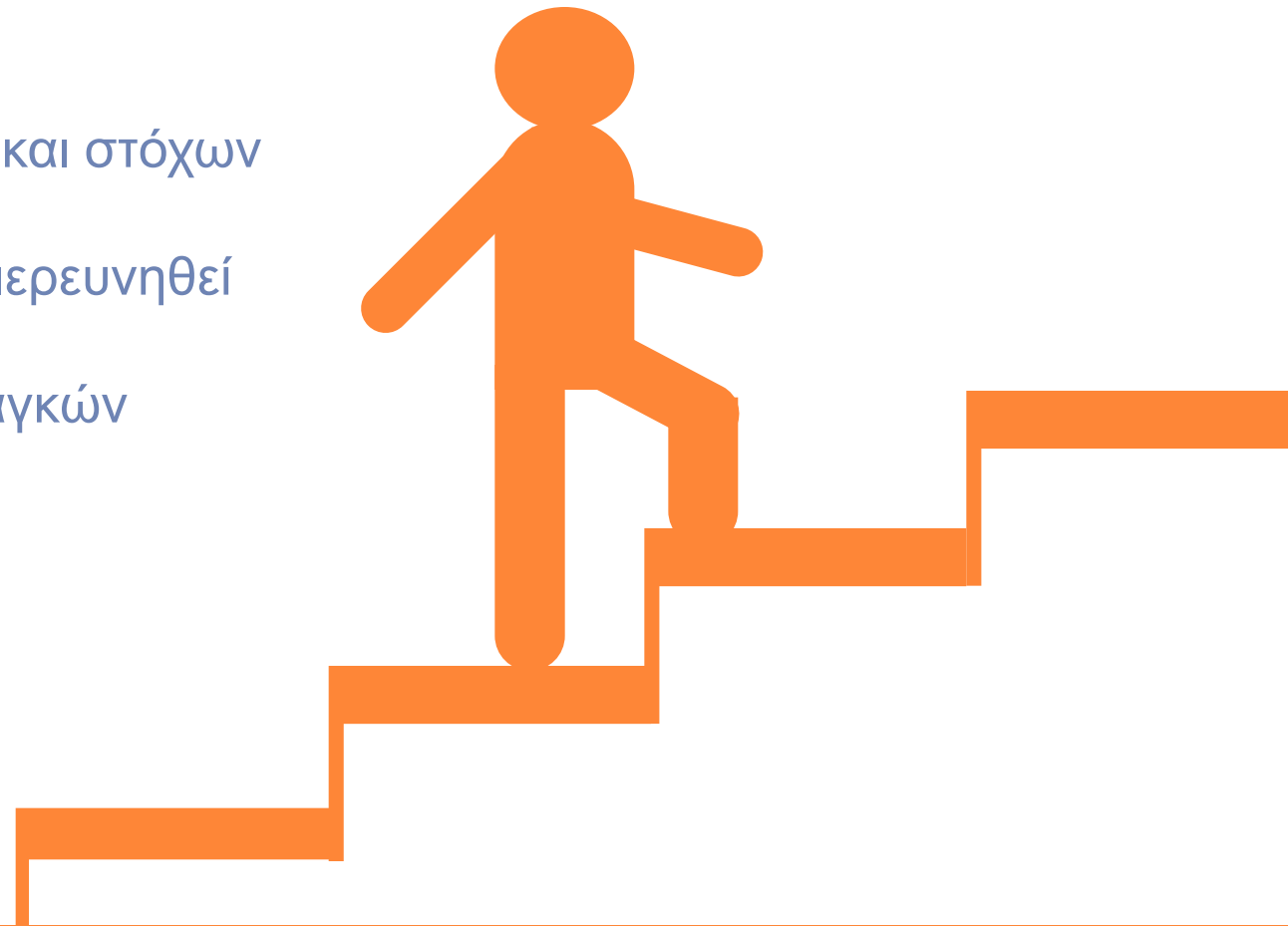
- σε **οποιαδήποτε ομάδα-στόχο** – π.χ. μαθητές, εργαζόμενοι, άτομα με αναπηρία κ.ά. – και
- για **οποιαδήποτε μορφή συμβουλευτικής** –π.χ. προσωπική, επαγγελματική, σχολική κ.ά.,

...καλύπτοντας συχνά και τη **διαδικασία διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών**.

Στάδια μοντέλου εντοπισμού αναγκών συμβουλευτικής

1. Εντοπισμός κατευθυντήριων ερωτήσεων και στόχων
2. Εντοπισμός της ομάδας-στόχου που θα διερευνηθεί
3. Συλλογή των δεδομένων διερεύνησης αναγκών
4. Ανάλυση και Ερμηνεία των δεδομένων

Εντοπισμός κατευθυντήριων ερωτήσεων και στόχων

- ❖ Ο σύμβουλος είναι χρήσιμο να εντοπίσει τις κατευθυντήριες ερωτήσεις, οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την άντληση των απαραίτητων πληροφοριών.

Οι κατευθυντήριες ερωτήσεις θα βοηθήσουν στη διατύπωση εξειδικευμένων στόχων, προκειμένου από τη διερεύνηση αναγκών να προκύψουν **σαφή** και **εφαρμόσιμα δεδομένα** για τη **συμβουλευτική υποστήριξη**.

Εντοπισμός της ομάδας-στόχου

- ❑ Εντοπισμός του πληθυσμού ή των πληθυσμών από τους οποίους θα συγκεντρωθούν οι πληροφορίες.
- ❑ Ανάλογα με τη μέθοδο συλλογής πληροφοριών που χρησιμοποιείται – **ποσοτική** ή **ποιοτική** – ορίζεται και ο αριθμός των ατόμων που θα συμμετάσχουν στη διερεύνηση αναγκών.

Συλλογή των δεδομένων διερεύνησης αναγκών

- ❖ Η πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση διερεύνησης αναγκών είναι η **συνδυαστική**, συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών, μέσω **μεθόδων που μετρούν αντιλήψεις** σε συνδυασμό με **αντικειμενικά στοιχεία** από αρχεία και βάσεις δεδομένων.
- ❖ Τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την επίτευξη του παραπάνω στόχου είναι κατά κανόνα:
 - τα ερωτηματολόγια
 - οι ομάδες εστίασης
 - η διερεύνηση υφιστάμενων βάσεων δεδομένων

Ανάλυση και Ερμηνεία των δεδομένων

❖ Περιλαμβάνει την προσεκτική **ανάλυση** και **ερμηνεία** των **ευρημάτων** που συλλέχθηκαν.

- ❖ Η **συσχέτιση** των **ευρημάτων** με **δημογραφικά στοιχεία** του υπό διερεύνηση πληθυσμού μπορεί να δώσουν περαιτέρω **σημαντικές πληροφορίες για τις ανάγκες συμβουλευτικής** υποκατηγοριών του πληθυσμού.
- ❖ Όταν οι **ανάγκες** που εντοπίζονται **μεταφράζονται σε στόχους** και **περιεχόμενο** προγραμμάτων και υπηρεσιών τότε παρέχονται υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις εκάστοτε ανάγκες των επωφελουμένων και ενισχύεται η εστιασμένη αξιολόγησή τους.

Μεθοδολογία παροχής υπηρεσιών συμβουλευτικής υποστήριξης

- Η συμβουλευτική υποστήριξη σε θέματα σταδιοδρομίας διέπεται από **ενιαίες αρχές και στόχους, οι οποίοι προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες του εκάστοτε πληθυσμού-στόχου.**

Κεντρικός στόχος των υπηρεσιών συμβουλευτικής:

- να υποστηρίξουν τα άτομα ώστε να είναι σε θέση να αποφασίζουν υπεύθυνα για εκπαίδευση, κατάρτιση και απασχόληση

Μοντέλο Παροχής Επαγγελματικής & Επιχειρηματικής Συμβουλευτικής για Κοινωνικές Επιχειρήσεις

1η Φάση

Παρέμβαση του Επαγγελματικού Συμβούλου

Στάδιο 1: Διερεύνηση Αναγκών και Συμβόλαιο

Στάδιο 2: Ανάπτυξη δεξιοτήτων και δόμηση της ομάδας

Στάδιο 3: Αξιολόγηση και Παραπομπή

2η Φάση

Παρέμβαση του Συμβούλου Επιχειρηματικότητας

Στάδιο 4: Δημιουργία κοινωνικής Επιχείρησης

Στάδιο 5: Επιχειρηματικό Σχέδιο

3η Φάση

Άλλες Υπηρεσίες Υποστήριξης

Στάδιο 6: Νομική, Οικονομική και ψυχοκοινωνική συμβουλευτική

1η Φάση: Παρέμβαση του Επαγγελματικού Συμβούλου (1)

Στάδιο 1: Διερεύνηση Αναγκών και Συμβόλαιο

- ❑ Κύρια συστατικά του πρώτου σταδίου είναι:
 1. η διερεύνηση αναγκών της ομάδας/ατόμων
 2. η σύναψη συμβολαίου
- ❑ Ο σύμβουλος συγκεντρώνει βασικά στοιχεία για το προσωπικό, επαγγελματικό και κοινωνικό προφίλ των συμμετεχόντων. Βασικό εργαλείο: η ομάδα εστίασης (focus groups).
- ❑ Η σύναψη συμβολαίου μεταξύ συμβούλου και ομάδας συμπεριλαμβάνει τις προσδοκίες και των δύο πλευρών από:
 - ✓ τη συνεργασία,
 - ✓ την οριοθέτηση των παρεχόμενων υπηρεσιών,
 - ✓ τη συχνότητα και διάρκεια των συναντήσεων
 - ✓ θέματα ηθικής τάξης (εχεμύθεια, εμπιστοσύνη κ.ά.).

1η Φάση: Παρέμβαση του Επαγγελματικού Συμβούλου (2)

Στάδιο 2: Ανάπτυξη δεξιοτήτων και δόμηση της ομάδας

- ❑ Συλλογή πληροφοριών για τα άτομα της ομάδας, σε επίπεδο ικανοτήτων και δεξιοτήτων.
- ❑ Αποτελεσματικό εργαλείο: **SWOT Analysis**
- ❑ Απαραίτητο στη φάση αυτή της συμβουλευτικής υποστήριξης είναι να εκμαιευτούν από τον σύμβουλο οι κοινές αξίες και τα πιστεύω των μελών της ομάδας ως προς τον κοινό στόχο.

Σε περίπτωση εντοπισμού **ασυμφωνιών** και **διαφορών** μεταξύ των μελών, είναι καθήκον του συμβούλου να υποδείξει τους πιθανούς κινδύνους που αυτές να σημαίνουν για το κοινό εγχείρημα.

- Στο παρόν στάδιο πιθανόν να προκύψει:
- ανάγκη και για **ατομική συμβουλευτική** υποστήριξη,
 - **αποχώρηση μέλους** από την ομάδα.

1η Φάση: Παρέμβαση του Επαγγελματικού Συμβούλου (3)

Στάδιο 3: Αξιολόγηση και Παραπομπή

- Ο επαγγελματικός σύμβουλος επεξεργάζεται το ευρύ φάσμα στοιχείων που συγκέντρωσε για τα άτομα και την ομάδα, ώστε να δημιουργήσει έναν **φάκελο περιεκτικής ανατροφοδότησης** για το σύμβουλο επιχειρηματικότητας.

2η Φάση: Παρέμβαση του Συμβούλου Επιχειρηματικότητας (1)

Στάδιο 4: Δημιουργία κοινωνικής Επιχείρησης

- Στην πρώτη συνάντηση με την ομάδα ο σύμβουλος επιχειρηματικότητας παρέχει **ενημέρωση** σχετικά με την **κοινωνική επιχειρηματικότητα** και το **εθνικό νομικό πλαίσιο**, ώστε να βεβαιωθεί ότι όροι όπως «κοινός σκοπός», «ευάλωτες ομάδες», «συμπερίληψη», «κοινωνική φροντίδα», «κοινωνική ευθύνη» και τα θέματα που τις συνοδεύουν είναι πλήρως κατανοητά από την ομάδα.

Αναφορικά με το **νομικό πλαίσιο** εξετάζονται θέματα όπως:

- προϋποθέσεις και οι διαδικασίες ίδρυσης της επιχείρησης,
- σχέσεις των μελών της,
- διαθέσιμα χρηματοδοτικά μέσα,
- κύριες πηγές εσόδων κ.ά.

Ο σύμβουλος μπορεί επίσης να συμβάλει:

- ✓ στη σύνταξη του καταστατικού,
- ✓ στη συλλογή των απαραίτητων εγγράφων
- ✓ στην εγγραφή της νέας εταιρίας στον κατάλογο κοινωνικής επιχειρηματικότητας

2η Φάση: Παρέμβαση του Συμβούλου Επιχειρηματικότητας (2)

Στάδιο 5: Επιχειρηματικό Σχέδιο

Η σύνταξη ενός σχεδίου κοινωνικής επιχείρησης είναι δύσκολο έργο.

- ❑ Μεταξύ των πρώτων βασικών στοιχείων που πρέπει να αποσαφηνιστούν είναι:
 - το εμπορικό σήμα
 - η βάση
 - η νομική μορφή
 - η οικονομική δραστηριότητα

- ❑ Χαρακτηριστικά, αρχές και στόχοι πρέπει να καταγραφούν με σαφήνεια, και εδώ αξιοποιείται η δουλειά που έγινε στα προηγούμενα στάδια με τον σύμβουλο σταδιοδρομίας.

2η Φάση: Παρέμβαση του Συμβούλου Επιχειρηματικότητας (3)

Στάδιο 5: Επιχειρηματικό Σχέδιο (συν.)

ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ:

- αξιοποιούνται τα στοιχεία του φακέλου αξιολόγησης για τα μέλη της ομάδας –ικανότητες, δεξιότητες και προσόντα–
- προστίθενται περιγραφές για:
 - τις υπηρεσίες ή προϊόντα της εταιρείας
 - τους τρόπους προώθησής τους
- αποτυπώνεται ο κοινωνικός αντίκτυπος της επιχείρησης

3η Φάση: Άλλες Υπηρεσίες Υποστήριξης

Στάδιο 6: Νομική, Οικονομική και ψυχοκοινωνική συμβουλευτική

- ❑ Η ομάδα ή και μέλη αυτής μπορούν να αξιοποιήσουν αυτές τις υπηρεσίες ανάλογα με τις ανάγκες τους.
- ❑ Η παράλληλη ψυχο-κοινωνική συμβουλευτική υποστήριξη μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη, όταν τα μέλη της ομάδας ανήκουν σε κάποια από τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

Αξιοποίηση της *SWOT analysis* στη συμβουλευτική υποστήριξη: Παραδείγματα (1)

Για την ομάδα των εργαζόμενων ΑμεΑ

- ☐ Υποστήριξη σε θέματα **αυτοεκτίμησης, αυτεπάρκειας** και **αντιληπτών εμποδίων** για την ένταξή τους στην εκπαίδευση και την εργασία.
- ☐ Ανάλογα με τα στοιχεία που θα συλλεχθούν από την *SWOT analysis* στον εκάστοτε εργαζόμενο, ο σύμβουλος μπορεί να εστιάσει:
 - i. στην ενίσχυση του βαθμού αυτεπάρκειας κατά την επιτέλεση της εργασίας.** Δηλαδή τα ΑμεΑ μπορούν να εκπαιδευτούν, βήμα-βήμα, στο αντικείμενο της εργασίας τους, εφόσον έχει προβλεφθεί για την περίπτωση σύμβουλος που δουλεύει με το υποστηρικτικό μοντέλο απασχόλησης ΑμεΑ .
 - ii. εφόσον εντοπιστεί ότι ένας εργαζόμενος ΑμεΑ αντιμετωπίζει, εμπόδια στην εργασία του, ο σύμβουλος θα εστιάσει σε ασκήσεις και συζήτηση, ώστε να επιτευχθεί μετασχηματισμός προς την αντικειμενικότερη αντίληψη των εμποδίων αυτών.**

Αξιοποίηση της *SWOT analysis* στη συμβουλευτική υποστήριξη: Παραδείγματα (2)

Για την ομάδα των εργαζόμενων χωρίς αναπηρία

- ❑ Ο Σύμβουλος υποστηρίζει τα άτομα αυτά με στόχο την άρση φόβων και ανασφαλειών, που πιθανώς έχουν ως προς την επικοινωνία και συνεργασία τους με ΑμεΑ στην επιχείρηση.
- ❑ Επιπλέον υποστήριξη από τον σύμβουλο σε άλλα πιθανά θέματα επαγγελματικής ανάπτυξης που αντιμετωπίζουν.

Αξιοποίηση της *SWOT analysis* στη συμβουλευτική υποστήριξη: Παραδείγματα (3)

Για την ομάδα των εθελοντών

- ❑ Ο σύμβουλος μπορεί να εντοπίσει φόβους και ανασφάλειες των εθελοντών ατόμων ως προς τον τρέχον ρόλο τους. Δουλεύει με στόχο την αποδόμηση αυτών μέσα από συγκεκριμένες ασκήσεις και συζήτηση.

➡ Επίτευξη του στόχου των μετασχηματιστικών εμπειριών μέσα από την ενεργό συμμετοχή των ατόμων.

